

Republika Srbija

MINISTARSTVO PROSVJETE, ZNANOSTI I TEHNOLOŠKOG RAZVOJA
ZAVOD ZA VRJEDNOVANJE KVALITETE OBRAZOVANJA I ODGOJA
PEDAGOŠKI ZAVOD VOJVODINE

ZAVRŠNI ISPIT NA KRAJU OSNOVNOG OBRAZOVANJA I ODGOJA

školska 2016./2017. godina

TEST

HRVATSKOGA JEZIKA

UPUTA ZA RAD

- Test sadrži **20** zadataka koje trebaš riješiti za **120** minuta.
- Svaki zadatak pažljivo pročitaj, razmisli o tome što se u zadatku traži i o načinu na koji ga trebaš riješiti (zaokruživanjem, povezivanjem, podcrtavanjem, dopisivanjem i drugo).
- Piši čitko, latiničnim slovima, vodeći računa da tvoji odgovori budu razumljivi, ali i gramatički i pravopisno ispravni.
- Pri rješavanju zadataka u kojima se od tebe očekuje da nešto dopišeš, uvijek rabi pune nazive; kratice nisu dozvoljene (npr. treba napisati imenica, a ne im. ili lokativ, a ne lok. i slično).
- Popuni test **kemijskom olovkom** (tijekom rada možeš koristiti grafitnu olovku i gumicu).
- Odgovori napisani kemijskom olovkom ne smiju se precrtavati niti ispravljati.
- Odgovor napisan samo grafitnom olovkom neće biti priznat.
- U kućicu koja se nalazi s desne strane zadatka nemoj ništa upisivati. To je prostor u koji će pregledači upisati broj bodova. Na ovoj i posljednjoj stranici također nemoj ništa upisivati.
- Ako završiš ranije, predaj test i tiho iziđi kako ne bi ometao rad drugih.

Želimo ti puno uspjeha na ispitu!

1. Pažljivo pročitaj ulomak te zaokruži točan odgovor.

Argentina je država u Južnoj Americi smještena između Anda na zapadu i Atlantskog oceana na istoku. Na sjeveru graniči s Paragvajem i Bolivijom, na sjeveroistoku s Brazilom i Urugvajem, a na zapadu s Čileom. Dobila je svoje ime po latinskoj riječi „argentum” što znači srebro. Područje današnje Argentine bilo je rijetko naseljeno prije dolaska europskih kolonista. Indijanski narod Diaguita živio je na prostoru sjeverozapadne Argentine, uz rub carstva Inka, a nešto istočnije narod Guaraní. Prvi Europljani pod vodstvom Ameriga Vespuccia dolaze 1502. godine i uspostavljaju stalnu koloniju na mjestu današnjeg Buenos Airesa.

(Goran Tribuson „Noćna smjena“)

Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

Odredi vrstu teksta (umjetnički/neumjetnički) i njegovu svrhu.

- a) umjetnički tekst i njegova svrha je promidžba
- b) umjetnički tekst i njegova svrha je opisivanje
- c) neumjetnički tekst i njegova svrha je promidžba
- d) neumjetnički tekst i njegova svrha je opisivanje

2. Pročitaj oba ulomka pa izdvoji što im je zajedničko.

Ulomak 1

Rituali u nogometnim svlačionicama, nevidljivi očima javnosti, znaju biti i malo čudniji. Jedan nizozemski nogometaš obično bi za sreću udario svojeg vratara u trbuh. Slavni je Becks mislio da će neparni broj, primjerice konzervi omiljenog mu bezalkoholnog napitka u hladnjaku pokraj terena, utjecati na njegov legendarni uspjeh u slobodnim udarcima, pa je uvijek pazio da im broj bude paran.

Ulomak 2

Na pitanje o posebnim ritualima prije izlaska na teren mladi je hrvatski nogometaš Alen Halilović, u ekskluzivnom razgovoru za Modru lastu prije nekoliko mjeseci, još dok je bio u Dinamovoj momčadi, izjavio: „Nosio sam sretnu majicu, prije, kad sam bio mlađi, ali je više nemam jer mi je sad već premala.”

Odgovori na pitanje:

Što je zajedničko sportašima u oba teksta?

3. U tablici su prikazani vozni redovi autobusne linije 231. Pogledaj vozni red i odgovori na postavljeno pitanje.

BROJ LINIJE: 231				U PERIODU OD: 05.09.2016.											
NAZIV LINIJE: Borongaj – Dubec															
BORONGAJ				RADNI DAN				DUBEC							
4				4	40			4				4			
5	00	20	40	5	00	20	40	5	00	20	40	5	00	20	40
6	00	20	40	6	00	20	40	6	00	20	40	6	00	20	40
7	00	20	40	7	00	20	40	7	00	20	40	7	00	20	40
8	00	20		8	00	20	40	8	00	20	40	8	00	20	40
9	00	40		9	20			9	20			9	20		
10	20			10	00	40		10	00	40		10	00	40	
11	00	40		11	20			11	20			11	20		
12	20			12	00	40		12	00	40		12	00	40	
13	00	20	40	13	20	40		13	20	40		13	20	40	
14	00	20	40	14	00	20	40	14	00	20	40	14	00	20	40
15	00	20	40	15	00	20	40	15	00	20	40	15	00	20	40
16	00	20	40	16	00	20	40	16	00	20	40	16	00	20	40
17	00	40		17	20			17	20			17	20		
18	20			18	00	40		18	00	40		18	00	40	
19	00	40		19	20			19	20			19	20		
20	20			20	00	40		20	00	40		20	00	40	
21	00	40		21	20			21	20			21	20		
22	20			22	00	40		22	00	40		22	00	40	
23	00			23				23				23			
0				0				0				0			

Ako moraš između 8:30 i 10 sati prijepodne krenuti s Borongaja, u koliko sati imaš polaske autobusa?

4. Zaokruži slovo ispred rečenice koja se može rabiti u formalnom govoru.

- a) Ekipa na natjecanju bila je mrak.
- b) Možeš mi poslati *request*.
- c) Pripremi se i prijavi na natjecanje.
- d) Prijeđi na moju ulice stranu iako misliš da si mi stran.

5. Od ponuđenih riječi sastavi gramatički točnu rečenicu i to tako da sve riječi upotrijebiš i ne dodaješ drugih riječi. Oblik riječi možeš mijenjati.

Ivan, jučer, mama, i, grad, ići

6. Sljedeće rečenice prepisi ispravno poštujući pravopis. (Piši čitko, malo i veliko slovo jasno se moraju razlikovati).

a) U ULICI MATKA VUKOVIĆA SUBOTIČKI ĐACI IMAJU SVOJE MJESTO OKUPLJANJA.

b) zar mi nemožeš reći gdje je ulica filipa prvog?

7. U zadanoj rečenici podcrtaj imenice.

Čovjeku je ruža vrsta cvijeta, poklon ljubljenoj osobi, nešto lijepo.

8. Zaokruži slovo ispred sinonima.

a) ptica - vrabac

b) knjižnica - biblioteka

c) gladan - sit

d) kosa – kosa

9. Zaokruži točan odgovor.

Baščanska ploča pisana je:

- a) oko 700. godine
- b) oko 1100. godine
- c) oko 1500. godine
- d) oko 1600. godine

10. Odredi vrstu svake riječi u navedenoj rečenici razvrstavanjem u tablicu.

Učitelj napne uši i sluša razgovor sa zanimanjem.

imenica	
glagol	
veznik	
prijedlog	

11. Pročitaj rečenicu i zaokruži koju službu vrši podcrtani rečenični dio.

Moj prijatelj Dominik govori o putovanju.

Podcrtani rečenični dio je:

- a) predikat
- b) subjekt
- c) objekt
- d) priložna oznaka načina

12. Pročitaj ulomak teksta i podcrtaj u njemu frazem koji znači „biti sazdan na svoj način, drugačiji od ostalih.“

Naš nastavnik povijesti je nekada baš naporan, čini mi se kad pregleda kontrolne zadatke kao da traži dlaku u jajetu. S druge strane, nastavnica iz glazbenog je na svoju ruku, ali je fer, sve fino objasni i ima strpljenja s nama.

13. Odredi glasovnu promjenu u sljedećim primjerima.

stric – striče, Ljubica – Ljubičin, knez – kneže

- a) sibilizacija
- b) palatalizacija
- c) jednačenje po zvučnosti
- d) jednačenje po mjestu tvorbe

14. Pročitaj navedeni ulomak teksta i odredi značenje frazema „raditi od buhe slona”.

Kraj je osmog razreda i jedva čekam raspust. Nakon zaključivanja ocjena, polaganja mature, brige oko upisa u srednju školu - samo se želim odmoriti. Ali, ne, kod mene doma to ne ide tako lako. Imam jednu dvojku i roditelji mi, već danima, ne daju mira. Po njihovom neću upisati dobru srednju školu, pa ću upasti u loše društvo, pa neću završiti fakultet i tako redom. Stvarno rade od buhe slona. I to sve zbog dvojke!

Na temelju pročitano ulomka, zaključuješ da frazem raditi o buhe slona znači:

- a) brinuti se za nečije dobro
- b) ne truditi se oko vlastitoga uspjeha
- c) razljutiti se
- d) preuveličavati

15. Odredi kojem književnom rodu pripada sljedeći tekst.

Oko koje voli
ono vidi dalje
ono svjetlost prima
ono svjetlost šalje

Oko koje voli
ono vidi bolje
ima jasnu sliku
ima vidno polje

Oko koje voli
i u mutnoj suzi
vidi više nego
oko koje mrzi

Oko koje voli
ono vidi dalje
ono svjetlost prima
ono svjetlost šalje

(Arsen Dedić „Oko koje voli“)

Ulomak pripada:

- a) epskom književnom rodu
- b) dramskom književnom rodu
- c) lirskom književnom rodu

16. Pročitaj ulomak iz pjesme *Visoka žuta žita* Dragutina Tadijanovića i zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

Kada u rumene zore
Ili u jasna jutra
Prolazim
Poljima rosnim
Gdje mlad vjetar njiše teške klasove
Visokog žutog žita (...)

Koje stilsko sredstvo prepoznaješ u podcrtanim dijelovima pjesme:

- a) epitet
- b) usporedbu
- c) onomatopeju
- d) metonimiju

17. Prepoznaj koji oblik književnoumjetničkog izražavanja dominira u navedenom ulomku iz romana Mate Lovraka *Pero Kvržica među ljudima*.

Popodneva jednog obavljaju đaci svoj posao užurbano jer prešlo je na njih nestrpljenje s učitelja koji danas kao da ne može dočekati svršetak obuke... Osjećaju učenici iz učiteljeve nutrine neki nemir, neku napetost, što se raspoznaje po kretnjama. Čitavo popodne ne sjede on ni časkom za stol, već dva sata hoda uzbuđeno razredom. Učenici su navikli na takvo neobično držanje svog učitelja Marka Matića, naročito sada u kasnoj jeseni kad za oblačnog popodneva znade mrak ući u razred već oko tri sata i otjerati ih ranije kući... Doživljaju oni nemirnog učitelja i onda kada njega zaokupe neke teške brige.

U ovome ulomku dominira:

- a) opisivanje
- b) pripovijedanje
- c) monolog
- d) dijalog

- 18.** Pročitaj ulomak pjesme *Jesen* Dobriše Cesarića pa odgovori o kojoj je stilskoj figuri riječ u podcrtanim stihovima.

Jesen

*Ona je tu. U tuzi kiše
Po poljanama tiho hoda,
I kuda stiže u vis diže
Usplahirena jata roda.*

*Polako penje se u brda,
A kuda prođe, njezin put
Od otpalog je lišća žut.
I u dol njime idu krda.*

Podcrtana je stilaska figura:

- a) hiperbola
- b) personifikacija
- c) metafora
- d) kontrast

- 19.** Ova dva ulomka govore o romanu *Zlatarovo zlato* Augusta Šenoe. Jedan ulomak je iz analize djela, a drugi iz prepričavanja djela. Ulomak koji donosi analizu djela označi s A, a ulomak koji prepričava djelo označi s P.

a) Ulomak 1.

Ovaj roman je jedan od najpoznatijih Šenoinih djela. Radnja ovog povijesnog roman obuhvaća razdoblje druge polovice 16. stoljeća i u njoj se prepliću dvije osnovne teme: ljubav i domoljublje. Djelo obiluje povijesnim podacima i događajima koji se prilično diskretno uvlače i povezuju s ljubavnom pričom Dore i Pavla. Prisutne su i mnoge retrospekcije, a za usporevanje odnosno zadržavanje radnje korištena su neka sredstva retardacije, i to najčešće digresija. _____

b) Ulomak 2.

Glavni lik u romanu je Dora Krupićeva. Dobra, je poslušna, plemenita i marljiva. Ona raste bez majke, a otac joj je zlatar. Dora se zaljubi u Pavla, ali u početku toga još nije svjesna jer misli da je on negativac. Pavao je plemić i progone ga iako u stvari nije kriv. Na početku romana Pavao spašava Doru na Kaptolu kad na nju krenu uznemireni konji i tako se oni upoznaju. _____

20. Pročitaj stihove pjesme Vesne Parun i zaokruži točan odgovor.

Ždral odletje. Rasprsnu se val
o hridine. Ribar pognut sjedi.
Galebovi vrište: karneval
slavi noćas, gle, Posejdon sijedi!

Izranjaju iz valovlja mrkla
Sirenice, more ih ljuljuška.
Obzorja se stušila i smrkla,
brodolome vape srca muška.

Mračna jata val olujan nosi.
To pučinom gladni albatrosi
lete, tutnji ptičji bataljon.

Bjež'te dalje, nijeme prokletnice –
ribar viče – samo triještalice
munje žudim, Božje duše zvon.

Lirski subjekt ove pjesme je:

- a) ribar
- b) sirenice
- c) Posejdon
- d) pjesnikinja